

Åpenhetsloven rapport leverandører og samarbeidspartnere 2022

INNHALDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING.....	3
2	ÅPENHETSLOVEN.....	3
3	BANKENS RUTINER OG PROSEDYRER FOR HÅNDTERING AV ÅPENHETSLOVEN ...	4
3.1	Styringsdokumenter	4
3.2	Bankens rutiner for håndtering av åpenhetsloven.....	4
3.2.1	Risikoanalyse	4
3.2.2	Risikoanalyse	5
3.2.3	Grundig analyse	5
3.2.4	Videre oppfølging og tiltak	5
4	RAPPORT ÅPENHETSLOVEN 2022	6
4.1	Generell informasjon om leverandører og samarbeidspartnere	6
4.2	Risikoanalyse	6
4.3	Grundige analyser	8
4.4	Oppfølging og tiltak	8
4.5	Oppsummering og vurdering	8
5	RAPPORT RISIKOANALYSE VIRKSOMHETSSTYRING OG KLIMA OG NATUR 2022 ..	8
5.1	Generell informasjon om leverandører og samarbeidspartnere	8
5.2	Risikoanalyse	8
5.3	Virksomhetsstyring	9
5.4	Klima og natur	9

1 INNLEDNING

Åpenhetsloven trådte i kraft 01.07.2022, med første frist for rapportering 01.07.2023.

For å kunne koordinere rapporteringen med årsregnskap og bærekraftsrapportering, har vi fremskyndet rapporteringen til 31.12.2022.

Åpenhetsloven er sentral for denne policy, og omfatter arbeids- og menneskerettigheter, dvs sosiale forhold.

Åpenhetsloven omfatter arbeids- og menneskerettigheter, dvs sosiale forhold, og har innvirkning på to områder:

- Leverandører og samarbeidspartnere
- Internt i egen organisasjon

Denne rapporten omfatter hvordan leverandører og samarbeidspartnere håndterer Åpenhetsloven.

Det er krav til at styret behandler rapport fra Åpenhetsloven, og at rapporten publiseres på bankens hjemmesider. Sentrale elementer i rapporten integreres også i bærekraftsrapporten.

I tillegg til Åpenhetsloven, har banken kartlagt risiko mht virksomhetsstyring, klima og natur hos de samme leverandører og samarbeidspartnere. Resultater fra dette arbeidet fremgår i kapittel 5.

2 ÅPENHETSLOVEN

Åpenhetsloven omfatter arbeids- og menneskerettigheter. De mest sentrale paragrafer i Åpenhetsloven, er gjengitt under:

Aktsomhetsvurderinger (Aktsomhetsloven § 4)

Det skal utføres aktsomhetsvurderinger av leverandører iht Åpenhetsloven og i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

Aktsomhetsvurderinger omfatter:

1. Forankre ansvarlighet i virksomhetens retningslinjer.
2. Følge med på gjennomføring og resultater av tiltak etter punkt 3.
3. Iverksette tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på virksomhetens prioriteringer og vurderinger etter punkt 2.
4. Kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som konsernet enten har forårsaket eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere.
5. Kommunisere med berørte interessenter og rettighetshavere om hvordan negative konsekvenser er håndtert etter punkt 3 og 4.
6. Sørge for eller samarbeide om gjenoppretting eller erstatning der dette er påkrevd.

Aktsomhetsvurderingene skal utføres regelmessig og stå i forhold til virksomhetens størrelse, virksomhetens art, rammevilkår, og alvorlighetsgraden av og sannsynligheten for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Redegjøre for aktsomhetsvurderinger (Aktsomhetsloven § 5)

Det skal offentliggjøres en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger som skal omfatte:

1. En generell beskrivelse av virksomhetens organisering, forretningsområder, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.
2. Opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger.
3. Opplysninger om tiltak som virksomheten har iverksatt, eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, samt resultat eller forventet resultat av tiltakene.

Redegjørelsen skal oppdateres og offentliggjøres hvert år og ellers ved vesentlige endringer i virksomhetens risikovurderinger.

Informasjonsplikt (Åpenhetsloven § 6 og § 7)

Enhver har ved skriftlig forespørsel rett på informasjon om hvordan virksomheten håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser mht gjennomføring av aktsomhetsloven. Dette omfatter både generell informasjon og informasjon knyttet til en særskilt vare eller tjeneste som virksomheten tilbyr.

Informasjon skal gis skriftlig og være dekkende og forståelig. Informasjonen skal gis innen rimelig tid og senest innen tre uker etter at informasjonskravet er mottatt. Dersom omfanget av informasjon som etterspørres, gjør det uforholdsmessig arbeidskrevende å besvare informasjonskravet innen tre uker, skal informasjonen gis inne to måneder etter at kravet er mottatt.

3 BANKENS RUTINER OG PROSEDYRER FOR HÅNDTERING AV ÅPENHETSLOVEN

3.1 Styringsdokumenter

De mest sentrale styringsdokumentene er:

- Policy ansvarlige innkjøp (denne policy)
- Retningslinjer ansvarlige innkjøp (retningslinjer for operasjonalisering av «Policy ansvarlige innkjøp»)

Styringsdokumentene ligger på bankens hjemmesider. Øvrige relevante styringsdokumenter vedrørende Åpenhetsloven fremgår av Policy ansvarlige innkjøp, punkt 5.2,

<https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/policy-ansvarlige-innkjop-sparebanken-sor.pdf>

3.2 Bankens rutiner for håndtering av åpenhetsloven

3.2.1 Risikoanalyse

Basert på erfaring og kunnskap om leverandører, bransjer og geografi og konkrete risikobetraktninger, er følgende risiko- og fokusområder identifisert som de mest vesentlige:

Menneskerettigheter:

- Likestilling mellom kjønnene, herunder lik lønn for likt arbeid av lik verdi.
- Ingen diskriminering uansett grunnlag.
- Rett til sosial sikkerhet.
- Ingen barnearbeid.
- Ingen tvangsarbeid.

Arbeidsrettigheter:

- Rett til foreningsfrihet og å organisere seg.

- Gode muligheter for faglig og personlig utvikling.
- Gode og trygge arbeidsforhold, helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen.
- Rimelige begrensninger i arbeidstid.
- Rett til rettferdig lønn, herunder minstelønn.

3.2.2 Risikoanalyse

Det gjennomføres en risikoanalyse av leverandører og samarbeidspartnere basert på følgende kriterier:

1. Leverandører med årlige leveranser > kr. 1.000.000.
Leverandørene skal kartlegges for vesentlige risikoer og risikoklassifiseres. Kartleggingen skal avdekke eventuelle faktiske og potensielle negative konsekvenser for risiko eller brudd på grunnleggende arbeids- og menneskerettigheter som bedriften har forårsaket eller bidratt til.
2. Leverandører med årlige leveranser mellom kr. 100.000 og kr. 1.000.000.
Kvalitativ kartlegging av kunder med høy risiko. Øvrige leverandører plasseres i gruppen lav risiko
3. Leverandøren med årlige leveranser < kr. 100.000.
Plasseres i gruppen lav risiko, med mindre det er forhold som tilsier at enkeltkunder bør vurderes nærmere basert på bankens skjema for kartlegging av vesentlige risikoer og risikoklassifisering.

Praktisk gjennomføring er basert på spørreskjema til relevante leverandører.

3.2.3 Grundig analyse

Videre analyser vil bli utført med utgangspunkt i risikobasert tilnærming. Det betyr at omfanget av kartlegging og oppfølging tilpasses vurderte risiko samt bankens mulighet for påvirkning.

Utvelgelsen av leverandører som vil bli kontrollert, vil blant annet være basert på risikoanalysen, alvorlighetsgrad, kontraktsverdi, grad av innflytelse mv. Basert på den innledende vurderingen og en utvelgelse av et visst antall leverandører med høy risiko eller et representativt og relevant utvalg, foretas det en grundigere vurdering. I denne vurderingen vurderes den dokumentasjonen som allerede foreligger, i tillegg til at det etterspørres en redegjørelse og ytterligere relevant dokumentasjon fra leverandører og underleverandører som viser at grunnleggende krav til virksomhetsstyring overholdes. Denne oppfølgingen vil skje personlig mellom leverandør og ansvarlig i banken. Det blir kontinuerlig vurdert om det er nødvendig å gjennomføre stikkprøver av øvrige leverandører og forretningsforbindelser.

3.2.4 Videre oppfølging og tiltak

Leverandører som er vurdert å utgjøre vesentlig risiko for potensielle negative konsekvenser eller brudd på utvalgte risikoområder for virksomhetsstyring, skal følges tett opp og tiltak skal iverksettes.

Leverandører som er vurdert å ikke utgjøre vesentlig risiko for potensielle negative konsekvenser eller brudd på prioriterte risikoområder for klima og natur, skal følges opp gjennom overvåking og årlige risikoanalyser.

Leverandører som er vurdert å utgjøre vesentlig risiko for potensielle negative konsekvenser eller brudd på utvalgte risiko- fokusområder for virksomhetsstyring, skal følges tett opp mht å reparere, redusere eller eliminere risiko.

Sparebanken Sør skal når slike forhold er avdekket hos leverandør:

- Iverksette egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser.
- Følge med på gjennomføring og resultater av tiltak.
- Kommunisere med berørte interessenter og rettighetshavere hvordan negative konsekvenser er håndtert.
- Sørge for eller samarbeide om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd.

4 RAPPORT ÅPENHETSLOVEN 2022

4.1 Generell informasjon om leverandører og samarbeidspartnere

Tabellen under viser omfanget av innkjøp fra leverandører og samarbeidspartnere:

Innkjøp fra Leverandører og samarbeidspartnere	Mill kr	%	Antall
Årlige innkjøp, mill	515	100	1.400
Leverandører med årlige innkjøp > 1 mill kr	428	83,2	59
Leverandører med årlige innkjøp < 1 mill kr	87	16,8	1.341

Leverandørene er hovedsakelig norske leverandører innenfor bransjene:

- IT, data, kommunikasjon og datasystemer
- Forsikring
- Energi
- Banksystemer
- Konsulenter og advokater
- Produkt- og systemleverandører

Disse utgjør mer enn 80 % av bankens samlede innkjøp, hvorav kategorien IT, data, kommunikasjon og datasystemer er den desidert største bransjen.

Disse leverandørene og samarbeidspartnere er i stor grad store profesjonelle nasjonale og noen globale selskaper som har gode systemer og begrenset risiko for brudd på arbeids- og menneskerettigheter. I tillegg har banken en rekke mindre leverandører innenfor ulike bransjer.

Den største risikoen er hos underleverandører.

4.2 Risikoanalyse

Banken har gjennomført en innledende risikoanalyse av leverandører med årlig omsetning større enn kr. 1. mill.

Tabellen under viser hvilket omfang analysen har ift totale innkjøp:

Risikoanalyse leverandører	Mill kr	%	Antall
Leverandører med årlige innkjøp > 1 mill kr	428	100	59
Risikoanalyse leverandører > 1 mill kr	403	94,2	43
Ikke risikoanalyserte leverandører > 1 mill kr	25	5,8	16
Risikoanalyserte leverandører > 1 mill, i % av årlige innkjøp		78,3	

Som det fremgår omfatter analysen ca. 78,3 % av bankens samlede innkjøp.

Analysen er basert på et spørreskjema som er sendt ut til alle leverandører med innkjøpsvolum større enn kr. 1. mill. Det er en del mindre leverandører som ikke har svart på analysen, og disse vil bli fulgt opp dersom banken vil benytte dem fremover. Risikoen hos disse leverandørene, samt leverandører med innkjøp mindre enn kr. 1. mill., vurderes som lav.

Leverandører er vurdert mht risiko basert på tilbakemelding fra spørreskjema sammen med øvrig informasjon banken har om leverandører og samarbeidspartnere.

Tabellen under viser resultater fra analysen:

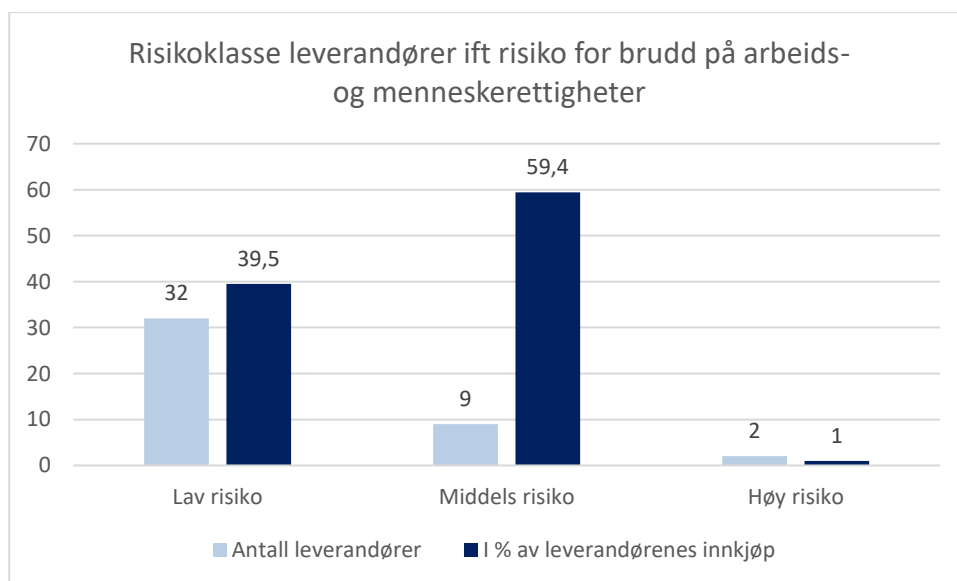
RISIKOANALYSE ARBEIDS- OG MENNESKERETTIGHETER			
Diverse informasjon fra risikoanalysen for arbeids- og menneskerettigheter, (forkortet til A&M)	Antall leverandører		
	Ja	Delvis	Nei
Leverandøren har styringsdokumenter for A&M	38	2	3
Leverandøren har styringssystemer for A&M, eks ISO 45001	30		13
Leverandøren har styringsmål for A&M	30	6	7
Leverandøren oppgir at de har hatt brudd på A&M	0	0	43
Leverandøren har utenlandske underleverandører	29		14
Leverandøre oppgir at de har kartlagt A&M risiko hos underleverandø	3	14	12
Leverandøren oppgir at underleverandører som har hatt brudd på A&M	2		41

Resultatene bekrefter at våre leverandører i stor grad er store og profesjonelle selskaper som har rutiner og systemer for oppfølging av arbeids- og menneskerettigheter på plass. En stor andel av leverandørene er også omfattet av Åpenhetsloven.

To - 3 – leverandører oppgir at deres underleverandører har hatt brudd på arbeids- og menneskerettigheter. Begge leverandørene har fulgt opp bruddene, og bekrefter at det er iverksatt tiltak og at bruddene er løst.

Den største risikoen for brudd på arbeids- og menneskerettighetene vurderes å ligge hos underleverandører i risikoutsatte land. Det ligger forbedringspotensiale for våre leverandører i å kartlegge den reelle risiko for brudd på arbeids- og menneskerettigheter hos primært utenlandske underleverandører og å dokumentere dette.

Figuren under viser leverandører og samarbeidspartnere sin vurderte risiko ift brudd på arbeids- og menneskerettigheter.

Ut fra en totalvurdering har våre leverandører og samarbeidspartnere lav eller middels risiko for brudd på arbeids- og menneskerettigheter.

Det er to leverandører som vi har vurdert til høy risiko. Denne risikoen er primært knyttet til produkter og underleverandørenes geografiske lokalisering.

4.3 Grundige analyser

Med utgangspunkt i risikoanalysen vil vi kartlegge hvilke leverandører og samarbeidspartnere vi vil følge opp med grundige analyser.

Kriterier for utvelgelse vil være risikobasert, med spesielt fokus på produkt, bransje og underleverandører.

Det må også påpekes at det er en del leverandører hvor våre innkjøp er så små i forhold til nasjonale og spesielt globale innkjøp, at vi har svært liten eller ingen påvirkningskraft. Det er derfor viktig at vi har fokus på leverandører med høyest risiko og som vi har mulighet til å påvirke.

4.4 Oppfølging og tiltak

Det er så langt ikke avdekket brudd på arbeids- og menneskerettigheter som krever oppfølging og tiltak. De tre bruddene som har vært oppgitt, er løst.

4.5 Oppsummering og vurdering

Ut fra en totalvurdering, vurderes våre leverandører og samarbeidspartnere å ha en lav til middels risiko for brudd på arbeids- og menneskerettigheter. Det er så langt ikke avdekket noen brudd som ikke er løst. Arbeid med Åpenhetsloven er et kontinuerlig arbeid, og oppfølging og tiltak vil bli løpende vurdert, bl.a etter gjennomgang av grundige analyser, kfr punkt 6.3.

5 RAPPORT RISIKOANALYSE VIRKSOMHETSSTYRING OG KLIMA OG NATUR 2022

5.1 Generell informasjon om leverandører og samarbeidspartnere

Tabellen under viser omfanget av innkjøp fra leverandører og samarbeidspartnere:

Innkjøp fra Leverandører og samarbeidspartnere	Mill kr	%	Antall
Årlige innkjøp, mill	515	100	1.400
Leverandører med årlige innkjøp > 1 mill kr	428	83,2	59
Leverandører med årlige innkjøp < 1 mill kr	87	16,8	1.341

For mer informasjon om leverandørene kfr punkt 4.1.

5.2 Risikoanalyse

Tabellen under viser hvilket omfang analysen har ift totale innkjøp:

Risikoanalyse leverandører	Mill kr	%	Antall
Leverandører med årlige innkjøp > 1 mill kr	428	100	59
Risikoanalyse leverandører > 1 mill kr	403	94,2	43
Ikke risikoanalyserte leverandører > 1 mill kr	25	5,8	16
Risikoanalyserte leverandører > 1 mill, i % av årlige innkjøp		78,3	

For mer informasjon om risikoanalysen kfr punkt 4.2.

Leverandører er vurdert mht risiko basert på tilbakemelding fra spørreskjema sammen med øvrig informasjon banken har om leverandører og samarbeidspartnere.

Risikoanalysene må betraktes som overordnet, da de er basert på begrenset informasjon. Spesielt gjelder dette klima og natur.

5.3 Virksomhetsstyring

Resultater fra risikoanalysen.

Virksomhetsstyring	Antall leverandører		
	Ja	Delvis	Nei
Leverandøren har styringsdokumenter	32	10	1
Leverandøren har styringssystemer, eks ISO 9001	29		14
Leverandøren har styringsmål	27	7	9
Leverandøren har utenlandske underleverandører	29		14

De fleste av de større leverandørene har på plass styringssystemer, styringsdokumenter og mål.

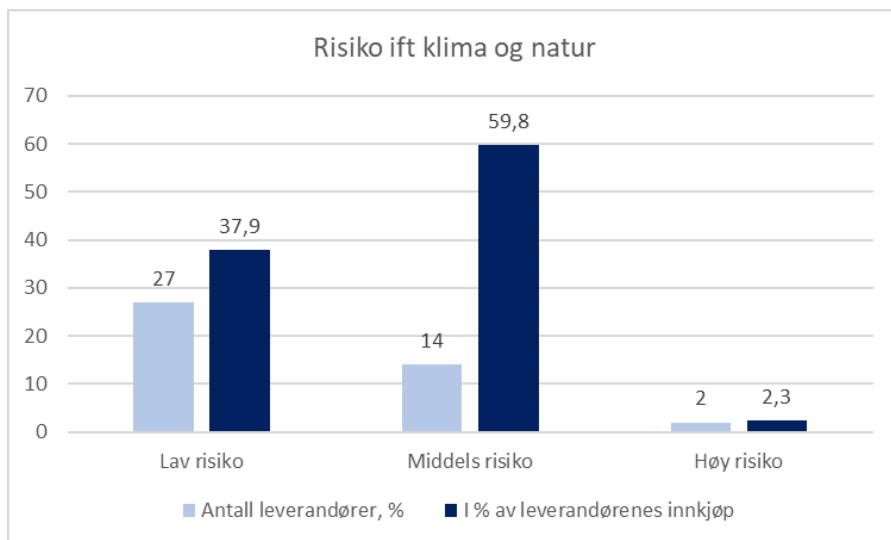
Risiko knyttet til virksomhetsstyring vurderes som lav risiko.

5.4 Klima og natur

Resultater fra risikoanalysen.

Klima og natur	Antall leverandører		
	Ja	Delvis	Nei
Leverandøren har styringsdokumenter	37	4	2
Leverandøren har styringssystemer eks Miljøfyrtårn, ISO 14001	33	0	10
Leverandøren har styringsmål	35		6
Leverandøren har utenlandske underleverandører	29		14

De fleste av de større leverandørene har på plass styringssystemer, styringsdokumenter og mål. Det er grunn til å anta at mål først og fremst er knyttet til reduksjon av egne klimautslipp, og i mindre grad indirekte klimautslipp samt natur.

Risiko knyttet til klima og natur vurderes til lav/middels risiko.

Kvantifisering av risiko, spesielt hos underleverandører mht geografi, produktspekter og bruk av råvarer er imidlertid beheftet med stor usikkerhet. Den reelle risikoen kan være større enn det som blir oppgitt av leverandør. Et tiltak fremover blir å forsøke å kartlegge risikoen mht klima og natur bedre i samarbeid med leverandører og samarbeidspartnere, samt å følge opp relevante og spesifikke mål.